

בתערוכת היחיד של דניאלה פסל שנערכה בתל-אביב בסוף 1960, כבר ניכרו בציוריה התכונות העיקריות שבאו בתערוכתה הנוכחית לביטוי מגובש ובשל יותר. תכונות אלה, שהן שימוש בערכי מבנה מופשט בדרך המחזירה את הדימוי הפיגורטיבי, מבנה כתמי-צבעוני השואב מהאקספרסיוניזם המופשט וירטואוזיות טכנית, הגיעו בתערוכה הנוכחית לפיתוח שהוא מסקנה הגיונית של הניסיון לשלב ציור מופשט בעל גוון אקספרסיבי מחד גיסא, ושאיפה לא להיפרד מהדימוי הפיגורטיבי מאידך גיסא.

ציורה של דניאלה פסל לא נטה מעולם לגישה ליניארית, אך אם בתערוכתה הקודמת השתמשה לעיתים בשלב קווי שעליו נבנה המערך הצבעוני, הרי בתערוכה הנוכחית נבנה הציור ממערך צבעוני-כתמי טהור. בהתאם לכך, חלה גם תמורה בשימוש במשיכת המכחול: מקודם היתה זו משיכת מכחול תנועתית וחומרית יותר, ואילו עתה - עם השחרור מהצורך בשלד ליניארי - בא הדגש על שימוש במשיכת מכחול רחבה, המחשיבה יותר את הערך הכתמי גם אם נותרה בה תחושת התנועה. הוויתור הוא על החומריות כדי להשיג תחושה יותר אוורירית ונפחית. המערך הכתמי, בגלגולו הנוכחי, המשמש הן כדרך לעיצוב החלל הציורי והן כמבנה צורני. עם השליטה הרבה, לעיתים ממש וירטואוזיות, בהנחת המערך הכתמי-צבעוני והביטחון במשיכת המכחול, לא חלה אצל דניאלה פסל התרחקות לעבר המופשט הטהור. היפוכו של דבר הוא הנכון: יש בציוריה חזרה מובהקת אל הדימוי הפיגורטיבי. יש להדגיש שאין זה תיאור נושא פיגורטיבי במובן שהיה נהוג פעם. אם נקל להכיר בציורים אלה דימויים פיגורטיביים כדומם, נוף ואפילו עירומים, הרי דרך הבנייה נובעת מניסיון לעצב מערך כתמי שיש בו בנייה מופשטת, שרק בסופו של דבר תיתן גם דימוי פיגורטיבי. זהו, איפוא, ניסיון ליהנות מהטוב שבשני העולמות - המופשט והפיגורטיבי כאחד. דניאלה פסל חוננה בכישרון ציורי בולט ובווירטואוזיות טכנית, העוזרים לה להתקרב למטרתה גם אם - לפחות בינתיים - היא נאלצת לשלם לעיתים על הניסיון לישיבה על שני כסאות בעת ובעונה אחת: הכורח להסתמך על וירטואוזיות יוצר לעיתים תחושה שהציור בא בנקל מדי. גם אם תחושה זו באה רק נוכח תוצאות שאחרי מאבק קשה ואימון רב, חשובה כאן התחושה של הציור המוגמר יותר מההיסטוריוסופיה של התהליך עצמו. תחושה זו נותנת למספר ציורים גוון וירטואוזי-סלוני למרות ערכיהם הציוריים הקיימים. קיים גם התשלום - הבלתי-נמנע כאשר מנסים לבנות, בעת ועונה אחת, ציור שהוא גם מופשט וגם פיגורטיבי - של "כיפוף" המבנה המופשט כדי שיעורר יותר את האסוציאציות הפיגורטיביות. כך או כך, למרות ההסתייגויות המועלות לעיל, הגיעה דניאלה פסל להישגים נאים ומעניינים יהיה לעקוב אחרי התפתחותה בעתיד.